

Vasyl Bernykov
Applicant for the Degree of Doctor of Philosophy
Kyiv University for Market Relations

Берников В.В.
здобувач освітнього ступеню доктора філософії
Вищого навчального закладу
«Київський університет ринкових відносин»
у формі товариства з обмеженою відповідальністю

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-530-3-8>

ADAPTATION OF GLOBAL ECONOMIC CONDITIONS IN THE TRANSITION TO ELECTRIC MOBILITY

АДАПТАЦІЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВ ПРИ ПЕРЕХОДІ ДО ЕЛЕКТРОМОБІЛЬНОСТІ

У сучасному світі, де глобальне потепління, забруднення навколишнього середовища та залежність від викопних енергоносіїв стають критично важливими проблемами, зростання кількості електромобілів не тільки визначає новий вектор розвитку автомобільної промисловості, а й суттєво впливає на різні аспекти економіки, включаючи паливно-енергетичний сектор, ринок праці, державні бюджети та інвестиційну політику.

Масовий перехід на електромобілі кардинально змінює традиційну автомобільну промисловість, оскільки виробники змушені переорієнтувати свої виробничі потужності, інвестувати у нові технології, адаптувати постачальні ланцюги та перепідготувувати працівників, адже у процесі виробництва електромобілів використовується значно менше рухомих механічних частин [1, с. 12].

У порівнянні з автомобілями на двигунах внутрішнього згоряння (ДВЗ), що, за даними дослідження П. Джонсона (2022), може призвести до скорочення робочих місць у традиційному машинобудуванні на 20-30% до 2035 року, тоді як нові галузі, такі як виробництво акумуляторів, програмного забезпечення та електроніки, навпаки, створюватимуть додаткові можливості для зайнятості, але потребуватимуть кваліфікованої робочої сили [2, с. 29].

Такі компанії, як Tesla, Volkswagen та General Motors, активно інвестують у розширення виробничих потужностей для випуску електромобілів, що змушує постачальників компонентів адаптуватися до нових стандартів, змінювати матеріали, використовувати нові технології складання та автоматизації виробництва, що сприяє зростанню інноваційних інвестицій, але водночас призводить до підвищення вартості впровадження нових виробничих ліній [3, с. 45].

Оскільки електромобілі поступово витісняють транспортні засоби на викопному паливі, це неминуче впливає на світові ціни на нафту та попит на бензин і дизельне паливо, що підтверджують прогнози Міжнародного енергетичного агентства (IEA, 2023), згідно з якими скорочення споживання нафтопродуктів у транспортному секторі може знизити світовий попит на нафту на 10-15% до 2040 року, що своєю чергою спричиняє зміну стратегій таких нафтових гігантів, як Shell, BP і ExxonMobil, які вже інвестують мільярди доларів у розвиток інфраструктури для зарядних станцій, виробництво акумуляторів та альтернативні джерела енергії.

Крім того, зростання кількості електромобілів створює додаткове навантаження на електромережу, що змушує уряди різних країн та енергетичні компанії розширювати

генераційні потужності, впроваджувати «розумні» системи управління електроспоживанням і підвищувати інвестиції в відновлювані джерела енергії, такі як сонячні та вітрові електростанції, що підтверджується даними звіту Т. Брауна (2023), який проаналізував динаміку розвитку енергетичних інфраструктур у Європі та США [4, с. 68].

Оскільки уряди багатьох країн традиційно отримували значні податкові надходження від акцизів на паливе, масове виробництво електромобілів призводить до скорочення цих доходів, що вже сьогодні змушує держави переглядати податкові політики та впроваджувати нові механізми оподаткування для компенсації втрат, що зазначається у дослідженні Д. Паркера (2022), який вивчав зміну структури бюджетних надходжень у Норвегії, Німеччині та Канаді у зв'язку зі зростанням частки електротранспорту [5, с. 99].

Зокрема, у Норвегії, яка є лідером за кількістю електромобілів на душу населення, уряд планує поступове скорочення податкових пільг для власників електротранспорту, тоді як у США вже розглядається можливість запровадження податку на пробіг електромобілів, що дозволить компенсувати втрати від зниження податкових надходжень із продажу бензину.

Аналізуючи економічний вплив масового переходу на електромобілі, варто звернути увагу на досвід Норвегії, де понад 80% нових автомобілів – це електромобілі, що призвело до скорочення викидів CO₂ у транспортному секторі на 30% за останнє десятиліття, збільшення інвестицій у відновлювану енергетику та підвищення ефективності електромереж, що підтверджується дослідженням К. Йохансена [6, с. 112].

Масовий перехід на електромобілі суттєво змінює світову економіку, впливаючи на автомобільну промисловість, ринок праці, енергетичний сектор, державні бюджети та глобальний попит на нафту, що підтверджують численні дослідження, аналізуючи які можна зробити висновок, що економічні наслідки цього процесу будуть залежати від адаптації підприємств, урядів і споживачів до нових умов.

Література:

1. Anderson Dzh. The Impact of Electric Vehicles on the Global Economy. Oxford University Press, 2021. 320 p.
2. Dzhonson P. Automation and Workforce Shift in the Automotive Industry. Harvard Business Review, 2022. 256 p.
3. International Energy Agency (IEA). World Energy Outlook 2023. URL: <https://www.iea.org>
4. Braun T. Renewable Energy Infrastructure and EV Growth. *Energy Policy Review*. 2023. Vol. 9. No. 4. P. 230–250.
5. Parker D. Fiscal Policies in Response to EV Adoption. *Public Finance Quarterly*. 2022. Vol. 18. No. 1. P. 45–62.
6. Yokhansen K. Norway's Electric Vehicle Revolution: Impacts on Emissions and Energy Grid. *Scandinavian Journal of Sustainability Studies*. 2023. Vol. 7. No. 1. P. 33–48.